

ΘΕΣΕΙΣ

Φορολογία και ανάπτυξη

ΑΝΑΜΦΙΒΟΛΑ η πτυχή της οικονομικής πολιτικής που τραβά περισσότερο την προσοχή είναι η φορολογία. Μέρος της συζήτησης είναι εάν υπάρχει συνολικά υπερφορολόγηση. Στην Ευρωζώνη, το σύνολο των φορολογικών εσόδων ως ποσοστό του ΑΕΠ κυμαίνεται τα τελευταία χρόνια κατά μέσο όρο στο 25%. Στη χώρα μας είναι πλέον λίγο υψηλότερο, γύρω στο 27%, αυξημένο από το προ κρίσης επίπεδο, που ήταν μόλις στο 21%.

ΣΕ ΜΙΑ ΠΡΩΤΗ ανάγνωση, λοιπόν, το ποσοστό του εισοδήματος που φορολογείται φαίνεται ίσως εύλογο. Υπάρχουν όμως τρεις σημαντικές ενστάσεις: Η φορολογία τείνει να είναι υψηλότερη σε κράτη όπου υπάρχει μεγαλύτερη ανταποδοτικότητα και, κρίνοντας από την ποιότητα των δημόσιων υπηρεσιών, στην περίπτωση της Ελλάδας η ανταποδοτικότητα είναι χαμηλή. Επίσης, οι κρατήσεις για τις ασφαλιστικές εισφορές είναι υψηλές και, καθώς έχουν πολύ ασθενή και αμφίβολη σχέση με τις αναμενόμενες συντάξεις, λειτουργούν ως πρόσθετη φορολο-

ΓΡΑΦΕΙ Ο ΝΙΚΟΣ ΒΕΤΤΑΣ
Γενικός Διευθυντής IOBE
και καθηγητής του Οικονομικού
Πανεπιστημίου Αθηνών

γία. Τέλος, είναι κρίσιμο πώς κατανέμονται τα φορολογικά βάρη. **ΤΟ ΠΟΙΟΣ ΦΕΡΕΙ** τα φορολογικά βάρη αντανακλά φυσικά και πολιτικές προτεραιότητες. Η πολύ υψηλή επιβάρυνση όσων έχουν εργασία ή περιουσία πάνω από ένα ελάχιστο επίπεδο μπορεί να μην προβληματίζει όσους έχουν χάσει οι ίδιοι την πρόσβαση σε αξιοπρεπή εισοδήματα, ιδίως σε περίοδο παρατεταμένης κρίσης, και μάλιστα αν η πολιτική αυτή συνοδεύεται από υποσχέσεις επιδομάτων. Όμως, μια τέτοια προσέγγιση, ως οικονομική πολιτική, είναι μυωπική. Αν η φορολογική επιβάρυνση στην εργασία και τις επιχειρήσεις είναι υπερβολική, η οικονομική δραστηριότητα θα συρρικνώνεται - ο φετινός ρυθμός ανάπτυξης της οικονομίας

ας είναι αναιμικός και γι' αυτόν τον λόγο. Επίσης, όταν η επιβάρυνση των ακινήτων είναι υπερβολική, οι τιμές τους συμπιέζονται -ένα σημαντικό πρόβλημα όχι μόνο για τους ιδιοκτήτες τους και τις τράπεζες αλλά και για το σύνολο της οικονομίας- όπως συμβαίνει και σήμερα.

ΥΠΑΡΧΕΙ, ΟΜΩΣ, μια κρίσιμη πλευρά του φορολογικού συστήματος που σπάνια εξετάζεται. Το φορολογικό σύστημα οριοθετεί τα κίνητρα και τη σύνθεση της παραγωγής. Σε ποιους κλάδους θα υπάρχει παραγωγή, τι είδους και από ποιες επιχειρήσεις; Η

Ο σχετικός εξορθολογισμός είναι επείγουσα προτεραιότητα και προϋπόθεση για βιώσιμες θέσεις εργασίας

ελληνική οικονομία μπορεί να αναπτυχθεί μόνο με εξωστρεφή παραγωγή, κάτι που προϋποθέτει επιχειρήσεις επαρκούς κλίμακας και καινοτομικότητας, και φυσικά επενδύσεις. Αυτή η στροφή δεν είναι συμβατή με τους πολύ υψηλούς οριακούς φορολογικούς συντελεστές που ισχύουν για εισοδήματα πάνω από τα χαμηλότερα και με το μισθολογικό κόστος των επιχειρήσεων.

ΕΝ ΟΨΕΙ ΑΥΤΩΝ, η επιχειρηματικότητα ή στρέφεται σε πολύ μικρές κλίμακας εγχώρια δραστηριότητα, ώστε να επιβαρύνεται λιγότερο και να εκμεταλλεύεται και τις ατέλειες των κρατικών μηχανισμών, ή μεταφέρεται στο εξωτερικό ή σε κλάδους όπου είναι ευκολότερη η φοροαποφυγή. Έτσι, το ισχύον φορολογικό και ασφαλιστικό σύστημα αντιμάχεται πολλαπλά την αλλαγή του στρεβλού παραγωγικού υποδείγματος που ακόμη κυριαρχεί στη χώρα. Ο σχετικός εξορθολογισμός είναι επείγουσα προτεραιότητα και προϋπόθεση για ανάπτυξη και βιώσιμες θέσεις εργασίας, όχι πολυτέλεια που υποτίθεται πως μπορεί να περιμένει για μετά τη λήξη της κρίσης.